

PREDSTAVLJANJE KNJIGE PROF. DR. SC. DUBRAVKA HABEKA „BIOGRAFIJE BJELOVARSKIH LIJEČNIKA“

U Zagrebu je 27. siječnja 2015. godine promovirana knjiga uvaženog kolege prof. dr. sc. Dubravka Habeka pod naslovom „Biografije bjelovarskih liječnika“. Na početku se moramo zapitati: Kako to da se kolega Habek, prema edukaciji primarno ginekolog i opstetričar, te forenzičar tih grana medicine, upustio u pisanje jednog povijesnog djela? Vjerujem da svi nazočni u ovoj dvorani poznaju stručni i znanstveni interes prof. Habeka, koji znatno nadilazi područja spomenutih medicinskih struka. Već dugo kolegu Habeka doživljava naša znanstvena, stručna i publicistička javnost istodobno kao medicinara i kao povjesničara. On je to ne samo prema pokazanom interesu za povijesne teme iz područja medicine već i formalno kao profesor povijesti medicine s doktoratom i u tom znanstvenom području. I tako danas imamo sreću u svojoj sredini imati u jednoj osobi vrsnog kliničara, sveučilišnog nastavnika, medicinskog znanstvenika i povijesnog istraživača.

Ponukan svojim interesima za povijest prof. Habek istražuje našu medicinsku povijest uklapajući je vješto u opća društvena, politička i ekonomska zbivanja u određenom povijesnom razdoblju. Zbog tog njegovog interesa i velike istraživačke upornosti te ogromne radne energije iz uma i pera uvaženog kolege proizašao je veći broj stručnih i znanstvenih članaka iz povijesti medicine, ali i veći broj knjiga među kojima i nedavno objavljeni sveučilišni udžbenik iz povijesti medicine na Hrvatskom katoličkom sveučilištu.

Ono što me fascinira je istraživačka upornost koju u svoj rad na istraživanju i kasnijem objavljivanju pojedinih segmenata naše povijesti unosi autor čije djelo danas promoviramo. Kada pogledamo kojim se područjem autor bavi, zapitali bismo se što se to još može istražiti u povijesti jednog nevelikog, premda nama Bjelovarčanima, dragog grada.

Objavljene knjige kojih je autor prof. Habek razotkrivaju svu paletu značenja razvoja medicinske misli i prakse u jednom provincijskom gradiću Austrougarske monarhije, kasnije raznih jugoslavenskih tvorevina. Što bi se to zanimljivo moglo tamo „iskopati“, a da bude od povijesnog značenja za širi stručni interes. Znamo da je kolega Habek napisao nekoliko vrlo

značajnih knjiga u kojima je objavio svoja istraživanja koja se odnose na Bjelovar, od njegovog osnutka pa sve do Drugog svjetskog rata. Samo da spomenem jedno od njegovih otkrića, a to je točno vrijeme osnutka Bjelovarske bolnice, pomaknuvši taj datum znatno ranije. U svojim knjigama redovito ističe ulogu liječnika pojedinca čijim sposobnostima možemo zahvaliti da su se u toj bolnici primjenjivali komplicirani medicinski zahvati i širila medicinska misao gotovo jednakom brzinom kao i u ostalom dijelu Europe.

I kada čovjek pomisli da je kolega Habek iscrpio svu povijesnu građu koja se odnosi na povijest zdravstva tako malog područja i grada, ponovno nas iznenadi. Tako je to i danas s najnovijom knjigom koju upravo promoviramo. Čovjek bi pomislio da u opisivanju biografija bjelovarskih liječnika ne može biti ničega osobito zanimljivog. Što to ipak ovo djelo čini zavodljivim? To su opisi onoga što su ti liječnici, njih 136, učinili za razvoj medicine i zdravstva ne samo bjelovarskog kraja nego i čitave Hrvatske. Kroz njihove biografije lako isčitavamo o medicinskim dostignućima koja su ostvarena u jednoj maloj bolnici, o značenju obrazovanih liječnika u širenju zdravstvene kulture u zaostalom i siromašnom kraju. Tako ovo djelo postaje ne samo biografski zapis o ljudima već i zapis o dostignućima medicine u jednom dijelu Hrvatske koji se u običnom žargonu nerijetko smatra provincijom. Sada vidimo da to nije uvijek i bez iznimke tako. To nam otkriva istraživački duh autora koji je posegnuo za nekoliko znanstvenih metoda u istraživačkom pristupu i kasnije pisanju ove knjige. Prije svega to je velika upornost i minucioznost autora u traganju za najsitnijim detaljima iz naše medicinske povijesti. Ne žali autor vremena provedenog u brojnim arhivima diljem Hrvatske, ali i izvan nje (primjerice u Beču). Zapisuje svaki detalj pa ga provjerava iz više izvora, osobito ako se radi o nečem što se po prvi puta spominje, ili se ispravlja povijesna netočnost. Osim istraživanja arhiva i prašnjavih povijesnih dokumenata služi se živim pristupom provjeri onoga što je utvrdio ili otkrio. Slika protokole pa i brojne druge dokumente kojima potkrijepljuje neku svoju tvrdnju. Razgovara sa živim svjedocima nekog vremena ili sa članovima njihovih obitelji. Istražuje privatne arhive i zbirke fotografija, ali i sam snima objekte koji su nekada bili ili su to i

danas (nakon sto i više godina) zdravstvene ustanove, ali i nadgrobne spomenike kao posljednja počivališta svojih povijesnih junaka.

Napokon mogu zaključiti da nijedno područje istraživanja s kojim se znanstvenik pozabavi s ljubavlju, zanimanjem istinskog istraživača i poštenjem pisca nije zanemarivo, pa koliko nam se to u početku činilo nevažnim, sitnim i prepuštenim davno zaboravljenim vremenima. Takav je pristup istraživačkom i spiteljskom radu našeg današnjeg autora, prof. dr. sc. Dubravka Habeka. Jedino tako rezultat rada može biti

značajan za buduća pokoljenja za koja je definitivno iz zaborava izvukao brojne značajne detalje naše medicinske povijesti. Na svemu tome moje iskrene čestitke autoru kojemu sam kao svom kolegi i prijatelju s radošću napisao ovih nekoliko riječi svojeg doživljavanja onoga čime se on bavi.

Nadam se da na ovome kolega Habek neće stati, a znam da neće, jer bi to bilo protivno njegovom nemirnom istraživačkom duhu. Iskreno čestitam!

DARKO ROPAC